

Tekst 1

De heilige Maagd Maria is een van de bekendste figuren uit de bijbel. Ze wordt ook Madonna, Moeder Gods of Onze Lieve Vrouw genoemd. Maria was de vrouw van Jozef van Nazareth en werd de moeder van Jezus Christus.

Haar leven staat beschreven in het Nieuwe Testament, het deel van de bijbel dat gaat over het leven en de leer van Christus. Maria was verloofd met Jozef, toen de aartsengel Gabriël haar de boodschap bracht dat zij een kind ter wereld zou brengen. Hij zou 'Zoon van de Allerhoogste' genoemd worden. Maria was verbaasd, want zij was nog maagd. Volgens de engel zou zij niet zwanger worden door een man, maar door de heilige Geest en 'de kracht van de Allerhoogste'.

De boodschap van Gabriël aan Maria wordt ook wel de *Aankondiging* of *Annunciatie* genoemd.

De beeltenis van de tronende Maria met het Kind raakte in de zevende eeuw wijd verbreid. In de twaalfde en vooral de dertiende eeuw nam de Mariaverering of Mariadevotie grote vormen aan. Het was een tijd van religieus elan die volgde op de kruistochten, een elan dat zijn tastbare hoogtepunt bereikte in de gotische kathedralen van Frankrijk, waarvan er vele gewijd werden aan Onze Lieve Vrouw, Notre Dame.

Ook de vele Mariafeesten die binnen de katholieke Kerk worden gevierd onderstrepen het belang van Maria als bijzondere heilige binnen het christelijk geloof. Tijdens die feestdagen worden beelden van haar in processie rondgedragen. Ook worden er bedevaartstochten ondernomen naar plaatsen die aan haar gewijd zijn.

Tekst 2

Op 9 oktober 1308 werd in Siena door de voorzitter van de bouwcommissie van de Dom aan Duccio de opdracht verstrekt voor een groot altaarstuk (...). Hij verplichtte zich continu eraan te zullen werken en zo goed te schilderen als hij kon en de Heer hem toestond. Hiervoor ontving hij een salaris van 16 lire per dag, het hoogste dat ooit aan een kunstenaar was betaald. De afspraak betrof iedere dag dat hij 'suis manibus' – met zijn handen – had gewerkt.

Tweeëndertig maanden nadat het contract werd getekend, was het werk klaar of minstens in een stadium dat het al kon worden overgedragen om de kerk op te luisteren. Op 9 juni 1311 trok het volk van Siena onder aanvoering van de clerus en de stadsregering naar het atelier van de kunstenaar om het in ontvangst te nemen. (...)

Voordat het schilderij in de Dom werd opgesteld, droeg men het als eerbewijs onder luid klogelui in een plechtige processie rondom de Piazza del Campo. Een en ander werd begeleid door de musici van de stad: bazuinblazers, schalmeispelelers en paukenisten, die voor deze gelegenheid 2 lire kregen uitbetaald. (...)

De inwoners van Siena toonden hiermee hun toewijding aan de Madonna, de hemelse beschermvrouwe en voorspreekster van de stad, waartoe zij op de morgen van de beroemde slag bij Montaperti (5 september 1260) was uitgeroepen. Tegelijkertijd toonden ze ook hun geestdrift en bewondering voor het werk dat zojuist onder de handen van de kunstenaar vandaan was gekomen.

Tekst 3

Vijf van de zeven coupletten van de hymne *Ave Maris Stella*

1	Ave maris stella, Dei mater alma, atque semper Virgo, felix coeli porta.	Wees gegroet, sterre der zee, milde Moeder Gods, en altijd Maagd, zalige poort des hemels.
2	Sumens illud Ave Gabrielis ore, funda nos in pace, mutans Evae nomen.	Gij die dit Ave uit de mond van Gabriel mocht vernemen, grondvest ons in de vrede door de naam van Eva om te keren.
3	Solve vincla reis, profer lumen caecis, mala nostra pelle, bona cuncta posce.	Maak de boeien van de zondaars los, schenk het licht aan de blinden, verdrijf onze kwalen en verwerf ons alle goeds.
4	Monstra te esse matrem, sumat per te precem, qui pro nobis natus tulit esse tuus.	Toon dat Gij moeder zijt; moge Hij, die voor ons geboren is, en op zich nam uw (Zoon) te zijn, door U onze gebeden aanvaarden.
5	Virgo singularis inter omnes mitis, nos culpae solutos mites fac et castos.	Maagd zonder weerga, boven allen zachtmoedig, verlos ons van onze schuld en maak ons zachtmoedig en kuis.

Tekst 4

Lourdes is de grootste katholieke bedevaartplaats in Frankrijk. In 1858 verscheen de heilige Maagd Maria een aantal keren aan de veertienjarige Bernadette Soubirous in een grot vlakbij Lourdes.

Naar aanleiding van dit wonder werd in de grot een beeld van Maria geplaatst. Er werd ook een kapel gebouwd ter ere van Onze Lieve Vrouw van Lourdes. In de loop van de jaren kwamen daar nog drie grote basilieken bij.

Het hele jaar door komen pelgrims uit alle delen van de wereld naar het heiligdom om er te bidden en zich te laven aan het bronwater van de grot, waaraan heilzame kwaliteiten worden toegedicht.

Lourdes is uitgegroeid tot een centrum van religieus massatoerisme. Replica's van het Mariabeeld worden in groten getale verkocht. Er zijn zelfs plastic flesjes in de vorm van het beeld. De pelgrims vullen deze flesjes met bronwater en nemen dit mee naar huis. Door het water aan te raken, te drinken of zich ermee te wassen hopen ze te genezen van de meest uiteenlopende kwalen.

Tekst 5

In de eerste helft van de twintigste eeuw was er in New York een wijk waarin veel muziekuitgeverijen waren gevestigd, 'Tin Pan Alley' genoemd. In opdracht van deze uitgeverijen werden hier songs gecomponeerd en als bladmuziek verkocht.

Om een lied de nodige bekendheid te geven zochten de uitgeverijen zogenaamde 'pluggers'. Een plugger speelde en zong de songs voor aan het publiek in uitganggelegenheden, in de pauze van voorstellingen in music halls en theaters of op straat.

Pluggers probeerden artiesten te overreden om de songs op hun programma te plaatsen. Indien nodig werd hier zelfs voor betaald.

Tekst 6

Synopsis van de musicalfilm *An American in Paris*

De uitbundige Amerikaanse schilder Jerry Mulligan heeft als soldaat in de Tweede Wereldoorlog gediend en is daarna in Parijs gebleven. Hij is bevriend met de pianist Adam Cook. Beiden doen hun best om rond te komen. Een alleenstaande rijke vrouw raakt geïnteresseerd in Jerry en in zijn schilderijen. Zij treedt op als zijn mecenas en verwacht dat hij met haar trouwt. Jerry wordt intussen verliefd op het Franse meisje Lise. De liefde is wederzijds, maar Lise heeft al een relatie met de beroemde zanger Henri Baurel, die haar hele familie heeft gered door hen een onderduikadres te verschaffen. De romance tussen Jerry en Lise lijkt dus onmogelijk, maar aan het einde van de film worden ze toch verenigd.

Tekst 7

Wat is een engel? Waar zijn die wezens eigenlijk van gemaakt? (...) Als je ze ziet zijn ze er ook, maar het blijven onnatuurlijke verschijningen. Gelukkig weten kunstenaars daar raad mee. Zo ontstond het beeld van lieflijke, gevleugelde wezens in menselijke gedaante. (...)

Het meest vertrouwd is ons het engelendom van joods-christelijke makelij, maar ook in oudere en andere culturen is ruimschoots sprake van meer of minder geestelijke wezens die bemiddelen tussen de goddelijke bovennatuur en de mensheid. (...)

In de hoogste sferen stellen joden en christenen zich God voor met zijn hofhouding van engelen. Van daar dalen de engelen af naar de aarde om hun opdrachten te vervullen.

Tekst 8

Regisseur Wim Wenders neemt de kijker in *Der Himmel über Berlin* mee op een reis door het Berlijn van de jaren tachtig. De gevolgen van de Tweede Wereldoorlog zijn nog steeds zichtbaar. Berlijn is nog altijd in opbouw, maar ook verscheurd door de Muur.

Damiel, gespeeld door Bruno Ganz, is een engel, die samen met 'collega' Cassiel al eeuwen over en door Berlijn dwaalt. Hij observeert mensen en luistert naar hun gedachten. Waar nodig biedt hij hulp aan eenzame, verdrietige of wanhopige mensen, zonder dat die dit zelf direct in de gaten hebben. Een engel is namelijk onzichtbaar. Soms gaat hij snel verder, soms blijft hij wat langer hangen. In een armetierig circus ziet Damiel de treurige trapezewerkster Marion, die net te horen heeft gekregen dat het circus failliet is. Damiel is onder de indruk van haar en blijft haar regelmatig opzoeken. Na de laatste circusvoorstelling beseft hij dat hij verliefd is. Maar hoe kan een engel een relatie beginnen met een mens? Het is dan ook zijn grootste wens om een sterfelijk persoon te worden. De wens wordt vervuld.